

מסורת הש"ם

(א) חנוּנִה, (ב) מדרים כג. קדושין מה.; (ג) ימנות כג.; וזשם איתא רב חנן בר רבא אמר רב, (ד) נשבת סו.; (ה) נשי היטב בעיזי מת. כפרשיי ותר' שם ד"ה הכי, (ו) יקוד לזומת ביתו כך פירשיי צ"ק ג. ד"ה לאשון ותר' פ"ש ובערוך פי' כותל, (ז) נגיי הערוך אודלא פי' טעל, (ח) [לעיל נה.]; (ט) מסותא., י סנהדרין לו.; (ז) נגיי הערוך טוחא פי' שומר המעליל, (ט) נד"ה שזור לפני ד"ה ושנן, (מ) [שמות יג, ט] [שיר השירים ה,]

הגהות הב"ח

(א) כג' וקרימ פסוקא לפסוח; (ב) שם תפשי ליה לרבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי אגן לא כל שכן אמרי ליה: (ג) שם הניט מתפילן עיין רבא ואשכח ואי' דפטור חמור גהיט בתפלה לטוף אול: (ד) רש"י ד"ה שזור מלכא מלך פרס:

גליון הש"ם

כג' א"ל אשתך שכבא. פי' לקמן דף ס"ב ע"ה מוס' ד"ה רבא:

לעזי רש"י

משילאראי' [מישיליר"ש]. שנינים טוחנות.

מוסף רש"י

את אמרת לקריבך. למח כמו קטנה לקרנן, ואשתו אמרה שמתנה לקרניה (קדושין מה.). בבבירא. צבור (שבת סו.); ככי. מקום מושב השניים זילניש"ש (נ"ו כח. ע"י תוס' שם), אשיתא. מומה (ב"ב ג.).

הרואה פרק תשיעי ברכות

קיסר. מלך רומי והיה לו תגר עם פרסיים: **מאי חזינא**. מאי

ארכא בלילה בחלוס: **משחרי לך פרסאי**. עושים כך עזודת המלך.

כמו לא חמנרא דחד מנהון שחרית (תרגום במדבר טו). ולשון חכמים (ספרי פי' דברים) הדבק לשחזור וישתחוו לך: **ושנו לך**. ישללוך בשני:

וטחני כך קשייטא. יכופו אותך לטחון גרעיני תמרים: **ט שזור** (ד). מלך פרס: **פסיד עסקך**. מתקלקל פרקמטיא שלך: **ולא אהני לך למיכל**. מתוך זעךך לא יטעם לך שום מאכל: **מרווח עסקך**. ומתוך שמחתך לא תמאור לאכול שמהיה שצב בשמחתך: **והיא**. אשתך: **נפכוחי פחדך**.

להפיג דאגתך: **מרישז**. זרע רב מוציא השדה: **צדיינא דמלנא**. אזור שמכשטי המלך שס ישצר על ידי גנבים ויעלילו עליו לומר שאמה גנבתם: **קל וחומר מינך**. אם רבא נחשד כל שכן שישחדונו חזו וייראו ממך: **חסא**. חזרת: **עיף עסקך**. כפול צריות כחזרת שהיא רחצה וכפולה: **מריר עסקך**. שנאו לכל ומר יהיה הסחורה שלך: **חציטא**. הם היו משתכרים ציין. **חלי עסקך**. מתוך כלומר שמתן סחורתך צוול: **דקדחי**. גדלה: **עשיק עסקך**. ציוקר ממכרנו כמו עשיק לגנך (ב"מ ד' נב.). **לרבא א"ל קאוי עסקך**. לשון קהוי הכל ישנאוהו: **מפגעיי עסקך**. יתבקש עסקך ויחורו אחריו לקנות: **דקאי אאיסדן**. מראשומיו. כדמתרגמינן מראשומי אסדוהי (בראשית כח): **מנלא הויס**. רלש ישיצה הדורש לרשות והממורגמן

נו.

עומד עליו צאמורא להשמיע בקול רס לרצים כקול חמור הנוער: **וי"ו דפטור חמור גהיט מספילך**. כפרשת והיה כי יציאך וכל פטור חמר תפדה בשהיט והוא חסר וי"ו וצתפילין של רבא כתבו הכותב מלא ואח"כ מחקו והיינו גהיט מחוק: **דשא צרייטא**. דלת חילון שצצית: **אספך מסה**. השומרת את הצית:

רני. שינים הפנימיות שקורין משילאר"י: **סרסי נשי מגרשס**. שאשמו של אדם קרייה יונה דכתיב יונתי תמתיט: **סרין קולפי בלעס**. מכת מקל עב צראשו כראשי לפמות: **בלא מצרים**. נחלה בלא מצרים כלומר קרקעות רחצים ורצים: **וכסנין אנקיש**. כסוי עפר הפורח ממשפלת החומה: **ונסר מוקרי**. נשר מוחו: **אודרא מצי סדיא**. המוכין יולאין מן הכר שצמרלשומיו: **הללא מצראס**. הלל שאנו קורין צפסת. לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול קורין לזה הלל המזרי: **ניסי מסרחשי לך**. שעי' נסים נקרא ניסן שעל כל צרה הצאה לישראל אומרים אותו על גאולתן: **הוס קא אזיל**. צר הדיא צהדיה דרבא: **צארכא**. צספניה: **אמר צהדי גברא דמסרחיש ליה ניסא למה לי**. שמה כאן יארע לו הנס שמתצב הספניה והוא ינלא: **צדידך קיימא**. כך הוא תלי הפתרון אם לטובה אם לרעה והספנת לי לרעה: אשמו של רבא צמ רב חסדא הימה: **עורוינא דמלנא**. שומר אזור המלך: **נפל סנלא**. מולע: שיראי

דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתהו שכיבא ואתו בניה ובנתיה לידי איתתא אחריתי^א דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בניך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין^ב לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתית וקרית פסוקא מחדוא דלכך לרבא אמר ליה פסיד עסקך טבחת ולא אכלת ושתית וקרית^ג לפכוחי פחדך אקרינן^ד זרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן^ה זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן^ו וראו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדיינא דמלכא אתבר ומתפסת בגנבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדיינא דמלכא ואתו^ז ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מריר עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסים חמרך ואתו כולי עלמא למזובן בשרא וחמרא מינך לרבא אמר ליה תקיף חמרך ואתו כולי עלמא למזובן בשרא למיכל ביה אמרי ליה חזן חביתא דתלי בדיקלא לאביי אמר ליה מודלי עסקך כדיקלא לרבא אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא לרבא אמר ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבירא לאביי א"ל מתבעי עסקך^ח כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושד' ליה לבירא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור^ט גהיט מתפילך א"ל לרידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אול רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה^י אשתך שכבא אמר ליה חזיא^{יב} ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אול רבא ההוא יומא וייתיב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הגהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אול רבא לפרוקניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחווייה אחריתי אמר מסתיי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי^{יג} אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקיה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתתך מברדן בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישי ונתר מוקרי א"ל^{יד} אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצראה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אויל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה^{טו} כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בידך קיימא וצערתן כולי האי כולוהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי^{טז} דקללת חכם אפילו בחנם היא באה וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי^{טז} דאמר מר גלות מכפרת עון קם גלי לבי רומאי אול יתיב אפתחא דריש^{טז} טורוינא דמלכא ריש טורוינא חזא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל מחמא באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי בי מלכא ואיתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דידך חרבו שיראי

תורה אור השלם

1. שורך טבוח לעיניך ולא תאכל מקננו חמרך גזול מלפניך ולא ישוב לך צאנך נתנת לאיביך ואין לך מושיע: דברים כח לא 2. בנים ובנות תוליד ולא יקיו לך כי ילכו פשבי:

דברים כח מא 3. בְּיָדְךָ וּבְחַדְיָךְ נְתָנִים לְעַם אַחֵר וְעַיִנְךָ רְאוּת וְקִלּוֹת אֲלֵיהֶם כָּל הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יְדָיְךָ: דברים כח לב 4. לָךְ אֶבֶל בְּשׂוּמְהָ לַחֲמוֹךְ וְשֵׁתָה בְּלֵב טוֹב יַעַרְךָ בִּי כִּבְר רִצְהָ הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׁיךָ: קהלת ט ז 5. יָרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וְיַעֲשֶׂה תֵּאֶסֶף בִּי יִחְסְלֶנּוּ הָאֲרָבֹה: דברים כח לח 6. יִזְתִּים יִהְיוּ לָךְ בְּכָל גְּבוּלְךָ וְשָׁמֶן לֹא תִסּוֹף בִּי יִשֹׁל יוֹתֶךָ: דברים כח מ 7. וְיָרָא כָּל עַמִּי הָאָרֶץ בִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עַלְיָךְ וְיָרָא מִפְּנֵי: דברים כח י

רבינו חננאל

א"ל חזאי אשיתא דנפל. פי' כותל. א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל. פי' אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי' מוח שבקרקד. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי' הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי' בחנם היא באה. פי' מתקיימת.

